خشکسالی و اقدامات لازم جهت پیشگیری

[عباسعلی کریمی]

✓ در مناطقی که شرایط خشکی حاکم است) آب وهوای خشک دارد(پدیده خشکسالی به طور مکرروزیاداتفاق می افتد به عبارت دیگر تعداد سالهای خشک)کم بارش(بیشتر از تعدادسالهای مرطوب با بارش بیش از شرایط معمول است خشکسالی در مناطق مرطوب هم اتفاق می افتدونبایداین طورتصور کرد که خشکسالی خاص مناطق خشک است ولی دفعات آن نسبت به سالهای مرطوب خیلی کمتراست .بنابراین خشکسالی یک شرایط مخصوص دایم یک منطقه نیست وامکان دارد که درهرنوع اقلیم با رژیم آب وهوایی اتفاق افتد.

تعریف خشکسالی:

خشکسالی یک رویداد یا واقعه اقلیمی است که خصوصیات آن بستگی به مدت واستمرار و شدت و وسعت منطقه تحت تاثیروتسلط آن دارد که می تواندکوتاه وکمترزیانبخش یا طویل المدت،شدیدوکشنده باشد.

-ازدیدگاه هواشناسی خشکسالی عبارت است از: کمتر باریدن ازمیانگین بارش سالانه منطقه

- از دیدگاه اکولوژی واقلیم شناسی تعریف خشکسالی عبارت است: از علاوه برمقداربارش توزیع یا پراکندگی آن در طول سال نیزاهمیت دارد.....

-ازدیدگاه هیدرولوژیک : در مواردی که در طول یک سال آبی (از مهرتامهرسال دیگر)مقدار آبی که دریک رودخانه جریان می یابد ،از تعداد متوسط آن درسالهای گذشته کمترباشداز دیدگاه آب شناسی خشکسالی هیدرولوژیک حاکم گشته است.

اثرات خشکسالی بردامداری:

از آنجاییکه خشکسالی اثر مستقیم برمراتع طبیعی دارد بنابراین تاثیرش بردامداری سنتی که از مراتع ،به ویژه مراتع بهاره وتابستانی تغذیه می کنند نیز بیشتر است تا بردامداری صنعتی هر چند براثر خشکسالی امکان کشت وتهیه علوفه مورد نیاز برای دامداری صنعتی نیز با مسایل ومشکلات مواجه خواهد شد. براثر خشکسالی ظرفیت تولیدعلوفه مرتعی کاهش وگیاهان خاردار وگوشتی ،بدخوراک ویا حتی غیر خوراکی جایگزین گیاهان خوش خوراک می گردند وهمچنین آلوده شدن گیاهان مراتع به آفات وامراض که تمام این موارد به سلامت دام زیان وارد می آورند. براثر خشکسالی علاوه برمواردفوق کیفیت علوفه نیزکاهش می یابد.

آب چشمه سارها کم ویا به کلی خشک می شود وقبل از خشک شدن امکان آلوده شدن آنها وجود دارد . سطح آب چاههای دستی یا کم عمق که اغلب به چاههای مالداری معروف هستند پایین می رود ودر مواردی هم آب آنها خشک می شود وقبل از خشک شدن آلوده می شوند .بر اثر خشکسالی وپایین رفتن سطح آب زیرزمینی چاههای بادی که معمولا وسیله یا منابع خوبی برای تامین آب دامها ،به ویژه در نواحی خشک وبیابانی دور افتاده کشور به شمار می روند(بدون نیاز به نیروی انسانی با استفاده از انرژی باد)نمی توانند مفید واقع شوند زیرا در این سیستم خودکار که بانیروی طبیعی باد کار می کند شرایط به گونه ای است که دامداران فقط تا یک عمق محدودی قادر به کشیدن وبالا آوردن آب از دل زمین هستند.

براثرخشکسالی وکمبود یا نبودآب وعلوفه کافی،مسایل متعددی پیش می آیدکه ازآن جمله می توان به مواردزیراشاره کرد:

لاغر شدن دامها ،مریض شدن آنها ،انجام نشدن جفت گیری مناسب ،حامله وآبستن نشدن دامها ،در مواردی نازا شدن دامها یا وقوع سقط جنین زیاد در دامها ،نامرغوب شدن پشم ،مو وپوست آنها ،نامرغوب شدن گوشت دامها که در چنین شرایطی ،دام برای فروش یا کشتار ،یا خریدار ندارد یا به قیمت خیلی نازل امکان فروش آن بوجود می آید.کاهش توان شیردهی وسرانجام غیراقتصادی شدن نگهداری دام براثر عوامل نامساعد مذکور که دامدار مجبور به دل کندن از دام یعنی منبع درآمدو مایه حیات زندگی خود می شود وآنها را قبل از اینکه براثر نبود آب وعلوفه بمیرند با جسمی نحیف و کم وزن وبا قیمتی نازل وارزان به فروش نرساند که اغلب امکان تامین دامهای جدیدنه با آن کیفیت ونه با آن تعداد قبلی دیگر برای آن دامدار وجود نخواهدداشت.

از طرف دیگر چون معمولا این گونه دامها براثر تشنگی زیاد به اصطلاح معیوب می شوند هر چند به ظاهر ممکن است سالم باشند ولی لاغرند واگر خریداری قصد نگهداری این نوع دامها را به عنوان دام داشتی داشته باشد وآنها را پرواركند (دام گوشتی) اغلب زیان می کند زیرا این گونه دامها معمولا دچار مریضی ناشی از کمبود آب می شوندکه دربین دامداران اصطلاح لک افتادن جگر دام براثر تشنگی مشهور است .

از ویژگیهای عمومی این نوع مریضی چاق نشدن قابل توجه آنهاست هر چند علوفه زیادی هم به آنها خورانده شود از این رویکی دیگر از زیانها وعواقب نا مطلوب خشکسالی علاوه بر نابود کردن علوفه یا کاهش آن هدر رفتن علوفه است (دام ،علوفه می خورد ولی چاق نمی شود ویا متناسب با مصرف علوفه چاق نمی شود)لک افتادن جگر در مواردی حتی سبب تلف شدن آن دام می شود که زیاد هم اتفاق می افتد.

اقدامات برای مقابله با خشکسالی در زمینه دام ودامداری:

اقدامات برای مقابله با خشکسالی در زمینه دام ونجات آنها ازنابودی در شرایط مختلف متفاوت است این اقدامات می توانند به صورت فوری ،کوتاه مدت ،وبلند مدت باشند .تامین علوفه ،مداوای دامهای مریض وجلوگیری از مریض شدن آنها وخرید دام از دامدار ،انتقال دام به نقاط دیگر ،از جمله اقدامات در این زمینه هستند در زیر به اختصار مورد بررسی قرار می گیرند:

با بروز خشکسالی در درجه اول دام با کمبود آب در منطقه قرار می گیرد بخصوص دامهای وابسته به مراتع طبیعی که در آنها به چرا مشغولند. اقدامات برای تامین آب دامها در شرایط طبیعی مختلف متفاوت است در زیر چند نمونه از آنها ذکر می کنیم:

-مرمت چشمه ها

-کف شکنی یا گودکردن چاه های مالداری (چاه های دستی)

-حفر چاههای دستی

-ایجادچاههای بادی که نیاز به مراقبت دایمی ندارد،دامها وحیات وحش می توانند به طور دایم از آب آن بدون کمک انسان استفاده کنند

-حفر چاههای عمیق ونیمه عمیق

-ایجادآبخیز مصنوعی به منظور جمع آوری آب باران وذخیره شدن آن بطور طبیعی در آب انباری که برای این منظور ساخته می شود.سطحی از زمین را به وسیله ماده ای غیر قابل نفوذمی کنند در پایین دست آن یک مخزن جمع آوری ونگهداری آب باران ایجادمی کنند با قراردادن یک شیرونصب لوله می توان آب را به آبشخورها رساند این برنامه همه جا به ویژه برای نواحی خشک قابل اجرا ومتناسب است فقط یک هزینه اولیه دارد

-انتقال آب تانکر بوسیله تراکتور همراه گله دام ها در مراتع تا در موقع لزوم از آن استفاده شود

-انتقال دامها به منطقه ای که آب کافی برای شرب آنها وجود دارد

-نگهداری دامهایی که در مقابل خشکی وکم آبی مقاوم اند برای مثال در مناطقی که آب کم است ومنابع آب (چشمه ،چاه وغیره)فاصله زیادی تا محل چرای دامها دارند همین طور در مناطقی که خشکسالی زیاد اتفاق می افتد دامهایی نظیر بز وشتر متناسب اند زیرا بز برای رسیدن به آب وعلف قادر است هم راه زیادی را طی کند وهم تشنگی را تحمل نماید وحتی در ۴۸ساعت فقط یک بار آب بخورد شتر نیز می تواند چندین روز را بدون آب سرکند واگر گیاه سبز بخورد تقریبا نیازی به آب پیدا نمی کند هر دو حیوان از آب شور می خورند وزیانی هم به آنها وارد نمی آید ضمن آنکه شیر وگوشت خوشمزه ای هم دارند در سالهای خشک آبهای شور زیادتر،وآبهای شور ،شورتر می شوند ،از این رو این شرایط نگهداری شتر وبز را ایجاب می کند .

-فروش قسمتی از دامها ،تا دامدار قادر باشد هم آب وهم علوفه برای دامهای باقیمانده که تعدادشان کم شده است فراهم کنند.

بررسی راه های تامین علوفه وچراگاه برای دامها وتقویت آنها:

معمولا علوفه لازم برای دامداریها چه سنتی وچه صنعتی، در کشورها از سه منبع آبی تامین می شوند

-علوفه طبیعی در سطح مراتع از طریق بارش جوی

-علوفه دست کاشت با استفاده از آبهای سطحی یا آب زیر زمینی

-سرشاخه ها وبرگ درختان جنگلی (دریایی وخشکی)

تامین علوفه برای دامهای وابسته به مراتع: در مناطقی که دامداری وابسته به مراتع است با بروز خشکسالی وتاثیر آن برسبز نشدن گیاهان یا رشد کافی نکردن آنها مقدار علوفه قابل چرا یا چیدن برای دام (در مراتع درجه یک) کاهش می آید.نگهداری دامها در این گونه مراتع موجب فقیر شدن مراتع می شود .در این شرایط یکی از راههای کوتاه مدت تامین آب برای مراتعی است که تاکنون آب نداشته یا از منبع آب دور بوده اند وبه همین علت از پوشش گیاهی بیشتری برخوردارند تا بتوان به این طریق از تعداد دام در سطح مراتع ضعیف شده کاست وآنها را در مراتعی که از منابع آب کافی برخوردار است جا دادوبه چرا مشغول کرد .راه دیگر انتقال دامها به مراتع یا عرصه هایی است که از شرایط طبیعی وپوشش گیاهی بهتری برخوردارند .

-استفاده از بقایای گیاهی پس از جمع آوری محصول به عنوان چراگاه

-تغییر در تناوب زراعی

-استفاده بیشتر از کاه وغنی کردن آن

دامداری وابسته به تامین علوفه از درختان دریا:

مناطقی از نواحی ساحلی وجزایر جنوبی کشور از برگ درختان حرا وچندل به عنوان علوفه دام استفاده می کنند وروز به روز هم مصرف آن زیادتر می شود زیرا در این مناطق، مراتع علفی وبوته ای کم است یا اغلب بوته وعلف درصد کمی از پوشش گیاهی عرصه هارا تشکیل می دهند از این رو علوفه دامها بیشتر از درختان واقع در خشکی یا مراتع جنگلی خشک یا از درختان واقع در دریا تغذیه می شوند ضمن آنکه می بایست با اقداماتی که در باره تقویت پوشش گیاهی مراتع از طریق اجرای برنامه های استفاده از نزولات آسمانی (ایجاد کنتورفارو وچاله)پوشش گیاهی مراتع در این مناطق (درخت یا

لاغر شدن دامها ،مریض شدن آنها ،انجام نشدن جفت گیری مناسب ، حامله وآبستن نشدن دامها ، در مواردی نازا شدن دامها یا وقوع سقط جنین زیاد در دامها و...بر اثر خشکسالی و کم آبی می باشد

بوته وغیره)تقویت شود می توان با کشت مصنوعی مانگرو در مناطق وشرایط مساعد منبع علوفه بیشتری برای دامهای منطقه بوجود آورد زیرا در هر صورت مردم فرهنگ استفاده از برگ درختان بسیار با ارزش مانگرو را در برنامه دامداری خود رواج داده اند پس بهتر است همانگونه که در مناطق دشتی برای جلوگیری از فرسایش بادی خاک ونیز تقویت مراتع جهت تعلیف سالم دام در مراتع اقدام به جنگلکاری وبوته کاری می شود در مناطق ساحلی نیزاقدام به جنگلکاری کنند که هم علوفه دامها تامین شود وبیش از این درختان موجود نابود نگردند وهم مناطق زیبا برای جلب توریست ومحیط مناسبی برای زیست وپرورش پرندگان زیبا این اکوسیستم با ارزش بیشتر به وجودآید بخصوص که توسعه جنگل در این شرایط (در کنار دریا) به دلیل وجود آب ورطوبت کافی آسان تر وموفق تراز توسعه جنگل در دشتهای کم باران است.

لزوم تامین علوفه از طریق زراعت در سطح دریا:

از راههای بسیار با اهمیت ومهم جهت تامین علوفه وتوسعه دامداری نه تنها در مناطق ساحلی جنوب بلکه در سراسر کشور زراعت وکشت علوفه در سطح دریای گرم جنوب کشور است همان طور که قبلا ذکر شد امروز با استفاده از نوعی جلبک بنام alge وپرورش آن در سطح دریاههای گرم وآبی منابع عظیم علوفه با درصد غذایی خیلی بالا (۳/۵برابر پروتیین موجود در یونجه)تولید می شوند .

این فرهنگ کشاورزی باید در کشور ما هم رواج پیدا کند تا هم مناطق ساحلی وجنوبی کشور که به علت فقیر بودن مراتع وفقدان آب برای کشت علوفه دامداری قابل توجهی ندارند توسعه یابند وهم با صدور آن به دیگر مناطق کشور تولید فرآوردهای دامی ونیز صدور آنها به خارج از کشور تقویت گردد. لزوم تامین علوفه از طریق کشت آن در استخرهای نواحی گرم وآفتابی کشور ومنابع آبی وشالیزارهای کشورخوشبختانه شرایط کشور ما به گونه ای است که دریای گرم داریم ومی توانیم در مساحت های وسیعی از آن کشت علوفه را به شرحی که ذکر شد توسعه ورواج دهیم همچنین قسمت قابل توجهی از کشور ما بدلیل دارا بودن آب وهوای گرم ومعتدل وآفتابی استعداد آنرا دارند که در هر منطقه وحتی در روستا ومحله آن (نواحی گرمسیر وآفتابی) باایجاد استخرهای مصنوعی همان گونه که در سطح دریای گرم جنوب می توانیم جلبک را پرورش دهیم دراین سطوح و مخازن کوچک آبی نیزقادر خواهیم بود به طور عملی علوفه قابل توجهی تولید کنیم به گونه ای که در نقاط و شرایط مساعد (گرم و آفتابی)امکان برداشت علوفه هر ۱۰-۷ روز یک باران هم در حجم مقدار زیادی وجود دارد. لازمه اجرای این برنامه و همین طور در مورد دریا آموزش افرادوفراهم کردن امکانات لازم برای اجرای این برنامه است در مورد استخر کف استخررا با رنگ سیاه رنگ می کنند تا به این طریق گرما و نور بیشتری از تابش خورشید گرفته شود و با قرار دادن یک پمپ، آب دایم به حرکت در می آید که عفن نشده و نگندد. در آزمایشگاه تخم جلبک را در ظروف مخصوصی پرورش می دهند وقتی به مرحله ای از رشد و تکثیر رسید آن را با مواد غذایی لازم در استخر می ریزند و پمپ را به فعالیت در می آورند با کار کردن پمپ و تابش آفتاب جلبکها شروع به رشد و تکثیر می کنند ظرف ۱۰-۷ روزسراسر سطح را تودهای سبز رنگ ضخیم از این گیاه می پوشانند در این صورت نوبت برداشت یا به اصطلاح درووچیدن آن فرا می رسد قبلا گفتیم ماده خشک این محصول حدود ۷۰ درصد پروتین دارد بنابراین قادر خواهیم بود در بسیاری ازمناطق کشور به این کشت آبی اقدام کنیم .

.....

منابع و ماخذ :

دکتر پرویز کردوانی ،خشکسالی وراههای مقابله با آن در ایران

منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی

۸۷/۴/۷

آگهی فراخوان سرمایه گذار

P.M.O S.E.Z

اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان در نظر دارد

آب و برق مورد نیاز مجتمع بندری شهید رجائی را از طریق سرمایه گذار بخش خصوصی تامین نماید . لذا از شرکتها و افراد حقیقی و حقوقی که دارای سوابق مرتبط می باشند و تمایل به سرمایه گذاری در این زمینه را دارند دعوت می گردد مستندات و روزمه خود را حداکثر تا تاریخ ۸۷/۶/۶ به نشانی بندرعباس : **اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان ، واحد مهندسی و عمران ،امور پیمان و رسیدگی** ارسال نمایند . (تلفن تماس : ۴۵۱۴۰۶۱-۰۷۶۱)

این آگهی از طریق شبکه اطلاع رسانی به نشانی :

www.shahidrajaeeport.ir و www.iranets.ir قابل دسترسی می باشد .

اداره کل بنادر دریانوردی استان هرمزگان

اطـــــــلاعیه

P.M.O S.E.Z

بر اساس مصوبه سازمان جهانی دریانوردی (IMO)

کلیه شناورهای باری باGT بیش از ۳۰۰ و شناورهای مسافری که سفرهای بین المللی انجام می دهند ومی بایست به منظور انجام ردیابی و شناسایی کشتی ها از راه دور و بر اساس استانداردهای اجرایی سیستم LRIT به یکی از پایانه های ماهواره ای اینمارست+D و یا C مجهز گردند .

لذا مقتضی است کلیه مالکان شناورهای مذکور حداکثر تا تاریخ ۸۷/۶/۱۷ و با نظارت موسسات رده بندی مربوطه نسبت به تجهیز شناورهای خود اقدام نمایند .

با توجه به اهمیت موضوع در صورت عدم نصب تجهیزات تا مهلت فوق الذکر گواهینامه های ایمنی شناور به حالت تعلیق در خواهد آمد .

روابط عمومی اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان

نمایشگاه های از غدیر تا عاشورا

عرضه : انواع وسایل عزاداری وتعزیه خوانی

پلاکارد -پرچم - نوار کاست-Cd-vcd-mp۳عزاداری ومداحی و تعزیه خوانی -طبل -سنج -شیپور-وسایل تعزیه خوانی شمشیر- علم - لباس - خنجر - کلاه خود وغیره

نسخه های تعزیه خوانی

انواع نوارو cd عزاداری و تعزیه خوانی استان هرمزگان

ویژه هیئتها ؛ حسینیه ها و دستجات عزاداری

آدرس : بندرعباس - پارك شهیددباغیان جنب مسجد پیامبر اعظم(ص)

تلفن تماس : ۰۹۱۷۷۶۰۴۰۳۲-۲۲۴۰۱۳۰-۳۳۵۳۰۴۱

مجموعه فرهنگی مذهبی خامس آل عبا

تلفن های ضروری

شرکت آب منطقه ای استان	۳۳۵۴۱۱۵
شرکت آب و فاضلاب استان	۳۳۵۰۵۸۶
شرکت آب وفاضلاب روستا یی	۳۳۳۸۰۰۲-۳
آتش نشانی	۱۲۵
پلیس	۱۱۰
دفتر نظارت همگانی(نیروی انتظامی)	۱۹۷
ستاد خبری	۱۱۳
اورژانس	۱۱۵
اطلاعا ت قطارهای مسافری	۱۳۹
خرابی تلفن	۱۱۷
اطلاعات تلفن	۱۱۸
اتفاقات برق	۱۲۱
اتفاقات آب غرب	۵۵۶۱۰۰۱-۲
سا زما ن آموزش و پرورش	۳۳۳۹۰۰۱-۵
آموزش و پرورش ناحیه ۲	۲۲۴۷۷۴۷-۸
آموزش وپرورش ناحیه(۱)	۲۲۲۳۵۳۷
شرکت برق منطقه ای	۳۳۳۱۷۰۰-۵
شرکت مخابرات هرمزگان	۶۶۶۹۵۴۴
اداره کل تامین اجتماعی استان	۲۲۴۲۴۹۵
سازمان انتقا ل خون	۲۲۲۸۰۳۲
اداره کل نوسازی مدارس	۳۳۳۴۳۸۱-۲
اداره کل فنی وحرفه ای استان	۶۶۶۸۹۸۱-۴
صدا وسیما ی خلیج فارس	۳۳۳۰۰۲۰ -۲۳
اطلاعات پرواز	۶۶۶۵۸۲۸
شرکت توزیع نیروی برق	۵۵۶۴۱۷۰-۳
سازمان جهاد کشاورزی	۶۶۶۲۵۴۱-۶
اداره کل استاندارد	۳۳۳۸۰۵۳
شهرداری بندرعباس	۲۲۲۳۰۲۱-۳
مرکزمخابرات امام خمینی	۵۵۶۲۲۲۳
اداره کل راه وترابری استان	۳۳۳۲۵۹۱-۳
دانشگاه هرمزگان	۳۳۳۴۰۱۲۴
شورای اسلامی شهر بندرعباس	۲۲۴۶۳۹۰
سازمان مسکن وشهرسازی	۳۳۳۱۹۵۵
تا کسیرانی بندرعباس	۶۶۷۲۰۵۱
خدمات بار فرودگاه بندرعباس	۶۶۶۵۸۰۵
بیمارستان خلیج فارس	۶۶۷۰۲۸۵-۹
بیمارستان شهید محمدی	۳۳۴۷۰۰۱-۸
بیمارستان امام رضا	۳۳۳۶۰۰۳-۵
بیمارستان شریعتی	۳۳۳۲۴۲۴
تاکسی تلفنی هرمزگان	۲۲۲۰۱۱۰
تاکسی تلفنی توران سفر	۳۳۴۵۰۵۰
تاکسی تلفنی بندر تاز	۳۳۳۵۳۲۲
تاکسی تلفنی امید	۳۳۴۸۰۴۰
تاکسی تلفنی عدالت	۳۳۴۸۸۱۰
تاکسی تلفنی همراه	۵۵۶۴۸۴۲
تاکسی تلفنی نادر گشت بندر	۳۳۴۳۱۹۷
تاکسی تلفنی آریا	۷۶۶۰۴۴۰
بیمارستان صاحب الزمان (عج)	۵۵۶۴۵۰۱-۴

مصرف آبـــــــزیان سبب هضم سریع مواد غذایی می گردد

✓ روابط عمومی اداره کل شیلات هرمزگان